

Mic Jurnal al Primăriilor

Anul IV • Nr. 5 (37) • Mai 2019

Din albumul cu poze rare

Ăsta este adevăratul brand românesc, templul la purtător – costumul popular tradițional, în care românul a știut să-și etaleze de-a lungul vremii valorile, în momentele-cheie ale existenței sale.

Prof. Ioan APAN

pag. 2

RECAS

pag. 3

SĂNMIHAIU R.

pag. 4

CHECEA

pag. 5

SĂVÂRSIN

pag. 6

FÂNTÂNELE

pag. 7

ZĂBRANI

pag. 8

LENAUHEIM

pag. 9

VINGA

pag. 10

SECUSIGIU

pag. 11

VOITEG

pag. 12

*Să te ferească Dumnezeu de
ciurucurile unei profesii nobile!*

„Detest nerespectarea cuvântului dat și minciuna!”

Pavel TEODOR - Primar al orașului Recaș

La Recaș, unde în curând va bate la poarta vinului floarea viei, reîn-
Ltâlnindu-l pe domnul primar l-am întrebat:

Dacă v-aș grăbi cu un răspuns la întrebarea cu ce proiect dus la îndeplinire, din cele multe, vă mândriți, vă făliți, ce mi-ați răspunde repede?

Cred că m-aș făli, cum se zice în Banat, cu faptul că am terminat de asfaltat toate străzile din localitatea Izvin, inclusiv pe cele din cartierul nou, aflate în această localitate. Și dacă nu mă grăbești, aș mai adăuga că tot aici am finalizat rețeaua de alimentare cu apă a aceluiași cartier, unde am preconizat ca în acest an să finalizăm atât extinderea rețelelor de curent electric, cât și gazul metan.

Domnule primar, la Izvin, dacă tot ne aflăm cu discuția noastră în acest sat, dumneavoastră ați demarat mai multe lucrări.

Da, este adevărat, tot la Izvin am reușit să amenajăm trotuarele la intersecțiile străzilor cu Drumul European 70 și, o spun cu bucurie, aici au fost întreținute cu succes spațiile verzi. Am mai asfaltat și Aleea Sportivilor, reușind să amenajem, destul de frumos, parcurile din jurul sălii de sport.

Și la Recaș aveți multe proiecte dezvoltate.

Da, la Recaș, printre altele, s-au asfaltat toate străzile din Cartierul Nord, inclusiv Strada Primăverii și Strada Teiului. În zona liceului am

încheiat amenajarea tuturor parcărilor, unde am reușit să avem, azi, peste o sută de locuri de parcare.

Când ați preluat administrația din oraș, câte locuri de parcare existau în zona liceului?

Măi, nu cred că erau mai mult de 12! Și alea, cum am mai spus, neîngrijite, neiluminate, cu canalele de scurgere colmatate. Ori azi, chiar și pentru cei care refuză să vadă, acolo s-au plantat pomi ornamentali, jardiniere cu flori, reușind să dăm acelei parcuri un aspect cu totul european.

Mulțumit?

Sigur că sunt mulțumit, așa cum sunt și cetățenii orașului, cu atât mai mult cu cât în zona de care vorbim s-a făcut o întreținere impecabilă a spațiilor verzi, s-au decolmatat canalele de evacuare a apelor pluviale, s-a terminat amenajarea cu gabioane, a Canalului Potocului și multe altele, pe care le vom discuta la o altă întrebare.

Știu că sunteți așteptat, dar aș dori să încep cu dumneavoastră lansarea unei întrebări, care nu are legătură cu munca de administrație. De acord?

Să aud.

Ce vă mârșăiește în atitudinea semenilor dumneavoastră.

Multe, dar cu precădere, detest nerespectarea cuvântului dat și minciuna.

Gura păcătosului...

Oana Zăvoranu: - Cu cât ești mai ciomăfaie, mai troglodită, mai fără dinți în gură, mai sașie, mai sâșăită, cu cât scuipi mai tare când vorbești, cu părul năclăit și cu creierii năclăiți, e audiență. Și eu i-am întrebat pe diverși realizatori de televiziune: «De ce chemați, mânca-v-aș gura, toate panaramele astea, toate rapandulele astea răsuflete? Știi ce mi-au spus?» «Se face audiență!».

Pentru calendarul dumneavoastră

Zile libere rămase

În 2019 au mai rămas următoarele zile libere:

1 iunie - Ziua Copilului - sâmbătă

16 iunie - Rusalii - duminică

17 iunie - a doua zi de Rusalii - luni

15 august - Adormirea Maicii Domnului - joi

30 noiembrie - Sfântul Andrei - sâmbătă

1 decembrie - Ziua Națională a României - duminică

25 decembrie - Crăciunul - miercuri

26 decembrie - a doua zi de Crăciun - joi

Poșta redacției

Cititorii ne întrebă; noi răspundem

Domnul Sever Matei din Recaș ne-a întrebat ce îi putem spune legat de amnistie fiscală și dacă este adevărat că anumiți români obligați la plata CASS pentru venituri din investiții vor scăpa de datorii? Îi răspundem domnului Matei, că în conformitate cu un proiect de lege ajuns recent la Senat pentru dezbatere și adoptare, românii care au obținut, în ultimii ani, venituri din investiții sub nivelul salariului minim brut pe țară vor scăpa de plata obligatorie a contribuției la sănătate (CASS). Măsura a fost propusă în condițiile în care, în ultimele luni, numeroase persoane fizice au primit decizii de impunere de la Fisc conform cărora trebuie să achite CASS pentru venituri de doar câțiva lei din anii precedenți. Înseamnă că deciziile de impunere deja emise și comunicate persoanelor fizice vor fi anulate, indiferent dacă au fost contestate sau nu. Iar cei care au apucat să plătească CASS vor primi banii înapoi. Atenție! Proiectul de lege NU se aplică momentan. Acesta trebuie adoptat de Parlament, promulgat prin decret prezidențial și publicat în Monitorul Oficial.

Pagină realizată de Mihaela ASTRENIE

„Avem pentru comuna noastră șase proiecte europene de anvergură!”

Viorel MĂRCUȚI - Primar al comunei Sânmihaiu Român

Stiam, înainte de a intra la domnul primar Viorel Mărcuți, că programul domniei sale din acea zi, este extrem de încărcat, dar dânsul, primindu-mă cu cunoscuta sa amabilitate, mi-a oferit prilejul unui scurt interviu.

Domnule primar, cum stați cu lucrările în comună?

Mai mult ca sigur că vom accelera ritmul lucrărilor.

În ce sens?

În sensul că fiind întârziată puțin din cauza bugetului, buget care parcurge un drum bine știut, de la Guvern la Consiliul Județean și de acolo la administrațiile teritoriale, trebuie să grăbim ritmul lucrărilor de care te-ai interesat. Și după cum se știe, abia după ce se cunosc exact sumele, putem să ne facem calculele despre ce putem și despre ce nu putem dezvolta ca proiecte necesare comunității.

Și sunt bani?

Domnișoară, ar fi păcat să spunem că suntem săraci. Avem bani, nu ne plângem, avem asigurate fondurile necesare pentru a duce la finalitate proiectele propuse, pentru a arăta comuna noastră așa cum o doresc cetățenii ei.

Știi că prețuiești fiecare proiect în parte, dar aș dori să vă întreb dacă aveți, pentru acest an, proiecte mai ample?

Da, anul acesta avem pentru comuna noastră șase proiecte europene de anvergură, care se derulează în ritmul dorit sau, mă rog, aproape dorit, pentru că, în opinia mea, ar trebui să meargă ceva mai repede, dar nu mă erijez în verificator al celui care verifică. Dar procedurile sunt așa cum le știm cu toții. Vezi dumneata, documentația pentru tot ce ține de construcții, de infrastructură rutieră și nu numai, este extrem de stufoasă. Nu mă întreba de ce, pentru că nu vreau să intru în amănunte.

Nu s-au mai ușurat drumurile spre obținerea de fonduri?

Ba da, în ultimii ani, parcă s-au mai îmbunătățit

anumite laturi ale accesării de fonduri și chiar atenția acordată proiectelor de către cei îndrituiți.

Aveți în atenție în preocupările dumneavoastră și rețele de apă?

Bineînțeles, avem proiecte pentru rețele de apă.

Pe ce...

Pe proiect guvernamental.

După ce s-a bătut bugetul în cuie, cum se spune, aș dori să aflu, pentru tinerii comunei, mai ales, dacă susțineți și în acest an activitatea artistică a comunei?

Sigur că da, am alocat deja sumele necesare, nu foarte mari, este adevărat, dar vom continua să sprijinim echipa de dansuri a comunei noastre. Cu atât mai mult cu cât componenții ei sunt tineri foarte serioși și muncitori, iar echipa este condusă de un angajat al nostru. Felicit acești tineri artiști ai comunei, care iată, și în acest an, deschid sărbătoarea rugilor din comuna noastră, printr-un adevărat spectacol artistic.

Vedeți între tinerii comunei, între cei care evoluează în acest ansamblu, viitoare prezențe în lumea artistică mai înaltă, ca să spun așa?

Cu siguranță! Acum, de dorit toți tinerii doresc să devină artiști consacrați, dar viața ne duce cum vrea ea și nu întodeauna cum vrem noi. Dar să știi că o parte a tinerilor iubitori de jocuri populare din comuna noastră sunt prezenți în formații și ansambluri cunoscute din Timișoara.

Știi că aveți azi o agendă destul de încărcată, dar aș fi dorit să vorbim și despre titlul la care ați fost recent nominalizat.

Dacă te rog să lăsăm pe luna viitoare, e bai?

Deloc.

Îți mulțumesc, promițându-ți că la următoarea întâlnire vom dezvolta și răspunsul așteptat.

Poșta redacției

Cititorii ne întrebă; noi răspundem

Elevul Doru H, din comuna Sânmihaiu Român, ar dori să cunoască sensul cuvintelor: „Mater dolorosa”. Cele două cuvinte latinești înseamnă „mamă îndurerată” și se referă la mama lui Iisus. Expresia vine de la un imn catolic, pe versurile poetului italian Jacopone de Todi din secolul al XIII-lea. După moartea soției sale, el a scris o poezie intitulată „Stabat mater dolorosa” care a servit compozitorilor Pajestrina și Pergolese pentru un cântec bisericesc. Cu timpul cele două cuvinte au trecut și în limbajul laic. Și astfel se spune astăzi „Mater dolorosa”, la modul poetic, despre o femeie îndurerată dintr-un motiv întemeiat; sau la modul ironic, despre o femeie melancolică fără vreo pricină serioasă, doar pentru a afișa o poză mai interesantă!

Dragoș Lupșa din satul Utvin, ne-a cerut informații despre gardul electric pentru paza vacilor. Îl asigurăm că poate fi suficient un gard de 1-2 fire. Dacă intenția este și de a proteja animalele domestice de cele sălbatice, gardul ar trebui să aibă o înălțime de 1,25 m, cu 5-6 rânduri de fire, cu o tensiune de maxim 3000 de volți.

Pagină realizată de Mihaela ASTRENIE

„Domnul primar sprijină foarte mult activitatea artistică a tinerilor din comuna noastră!”

Maria Daniela BIRDEAN - Bibliotecar al comunei Checea

Comuna Checea se bucură de una din cele mai dinamice activități artistice. Mai mult, în comuna Checea, tradiția populară se păstrează cu sfințenie, iar conlucrarea artistică dintre etniile existente în spațiul comunei se desfășoară în parametrii unei depline armonii. Despre tinerii care promovează portul popular și folclorul, repet, autentic, adică așa cum l-au moștenit de la bunii și străbunii lor, am stat de vorbă cu o doamna bibliotecar.

Doamnă Maria Birdean, atât pentru cititorii noștri din comuna Checea, cât și pentru cititorii noștri din alte localități, vă rog să-mi vorbiți despre activitatea artistică din comuna dumneavoastră.

Vă propun să vorbim despre o activitate artistică petrecută recent, mai exact în luna care a trecut, lună în care am participat la cea de-a XIII ediție a festivalului „Lada cu Zestre”.

Aveți o participare constantă în cadrul festivalului amintit?

Da, participăm în fiecare an și cred că nu este lipsit de interes dacă evidențiez faptul că prima ediție a acestui festival s-a desfășurat în comuna noastră.

Cu ce participă comuna Checea la aceste manifestări artistice?

Cu evoluții coregrafice, cu soliști vocali, cu expoziții frumoase...

Ce fel de expoziții?

Cu expoziție de fotografie veche, cu expoziție cu lucrări ale meșteșugarilor locali, cu expoziție de gastronomie și, nu în ultimul rând, avem și un moment special de poezie în grai bănățean.

În acest an, în ce categorie ați participat la festivalul „Lada cu Zestre”?

Anul acesta am fost prezenți în categoria laureaților, pentru că în urmă cu doi ani am câștigat locul I.

Urmăriți, după câte știu, cu mare atenție și grijă, evoluția acestor tineri artiști.

Da! Și fac acest lucru cu foarte mare plăcere.

Cât timp a durat evoluția scenică a tinerilor îndrumați de dumneavoastră, la această ediție?

O oră și treizeci de minute.

În care ați prezentat...

În principal dansuri populare, atât românești cât și ale etniilor din comuna noastră.

Ați dori să consemnez numele unor tineri cărora le prevedeați o frumoasă carieră artistică?

Da, unul din cei care bat la

porțile afirmării, este tânărul solist vocal Ionuț Duvlea de 17 ani.

De când este prezent pe scenă?

De la 7 ani. Și dacă tot vorbesc despre tinerii în viitorul cărora cred, în viitorul artistic evident, i-aș mai aminti pe Daniel Sabău, solist vocal și pe Sebastian Ghiorghiu, solist instrumentist.

La ce instrumente cântă Sebastian?

La fluier, taragot și saxofon.

Doamnă, pentru buna desfășurare a activității artistice, aveți și sprijinul administrației

locale?

Bineînțeles! Domnul primar sprijină foarte mult activitatea artistică a tinerilor din comuna noastră. De altfel, domnul primar este și dânsul foarte tânăr, un motiv în plus să fie aproape de tinerii comunei. Avem un primar iubit în comună.

Doamnă Birdean, câți membri numără azi ansamblul comunei?

Astăzi, la ora la care vorbim, avem în ansamblul nostru un număr de 45 de copii.

Și sunt toți ai comunei?

Desigur. Și o dată pe săptămână avem repetiții aici, în sala Căminului Cultural.

Ce vârste au membrii Ansamblului „Checeana”?

De la șase ani până la 60 de ani. Am avut o doamnă, care la vârsta de 60 de ani a avut apariții scenice alături de noi. Dar limita maximă, ca să spun astfel, este de 25 de ani.

Câte proiecte aveți în acest an pe „Agenda Culturală” a comunei?

Avem 22 de proiecte pe „Agenda Culturală” din acest an. Avem o agendă bogată.

Aveți un sfat de dat părinților chececi?

Pe părinți îi rog să-și îndemne copiii spre Biblioteca Comunală, pentru a-și completa fișele de lectură, să-i stârneasă spre rafturile bibliotecii.

Dialog consemnat de Mihaela ASTRENIE

„Primarul nostru acordă aceeași atenție tuturor satelor care alcătuiesc comuna noastră. Ceea ce nu e puțin lucru!!!”

Romulus FRANCESCU - Preot Biserica Ortodoxă Toc

Pe Părintele Paroh al Sfintei Biserici din satul Toc, al comunei Săvârșin, l-am întâlnit la adunarea „Asociației Primarilor din Banatul Istoric” din luna care a trecut. Amabil și prietenos cu jurnaliștii, domnia sa mi-a acordat, cu multă bunăvoință, câteva minute pentru dialogul de mai jos.

Vă întâlnesc pentru a doua oară Preabunule Părinte, cu emoția că nu stăpânesc limbajul interviuatului în asemenea măsură încât să nu comit o nevoită eroare.

Nu te teme, domnișoară Mihaela. O scoatem noi la capăt cu răbdare și îngăduință creștină.

Părinte, mă întreb dacă nu chiar împărțirea oamenilor în buni și răi este scopul moralei creștine?

Draga mea, morala creștină, chiar dacă face separarea între virtuți și vicii, nu o efectuează pentru a condamna sau a izbăvi. Personal nu am pledat niciodată pentru virtute ca să demasc viciul; consider că, pentru muritorul de rând, o asemenea îndeletnicire este nu numai deșartă, dar și imorală, deoarece presupune pretenția neîndreptățită de a fi mai bun decât alții. Îmi amintesc, deseori, ce spunea și părintele Dumitru Stăniloae: desăvârșirea omului este un proces îndelungat și care nu își găsește cadența fără ajutorul lui Dumnezeu.

Cât de importantă este rugăciunea, Părinte?

O, pentru a-ți răspunde, voi reaminti vorbele aceluia filozof al iubirii...

Soloviov!

Vezi că știi, atunci de ce mă întrebi?

Întreb pentru cititorii noștri tineri și nu numai.

Dragă, unindu-se moral în rugăciune, în rugăciunea adevărată cu Dumnezeu, omul nu se unește cu El doar prin sine însuși, ci îi unește cu El și pe ceilalți; el devine un inel de legătură între Dumnezeu și creație, între lumea divină și cea naturală. Predându-se liber lui Dumnezeu, voința omenească nu este mistuită de El, ci este asociată ei și devine o forță nouă, divino-umană, în stare să facă lucrarea lui Dumnezeu în lumea oamenilor. Prin aceasta, rugăciunea adevărată, ca legătură moral-harică cu Dumnezeu, se deosebește de toate celelalte relații umane cu Divinitatea.

Este adevărat, Părinte, creștinismul vechi îi recunoștea printre profeți chiar și pe filozofii greci?

Bineînțeles, frescele bisericilor noastre ne reamintesc acest adevăr. Creștinismul vechi recunoștea ca profeți nu numai pe Isaia, Ieremia, Zaharia, ci și pe Platon ori Heraclit. Să nu uităm că interesul lui Platon față de viața de apoi a fost considerabil. Cartea „Body and Soul in Ancient Philosophy” afirmă că „nemurirea sufletului este unul dintre subiectele predilecte ale lui Platon”. Gânditorul era ferm convins că „sufletul este independent de întruparea lui prezentă, rămânând în viață după moartea corpului pentru a-și primi, în viața de apoi, binemeritata răsplătă ori pedeapsă”, în funcție de viața pe care a dus-o persoana pe pământ. Platon, elevul lui Socrate și dascălul lui Aristotel, cel ce avea să fie magistrul cuceritorului lumii antice, Alexandru.

Părinte, să revenim, dacă îmi îngăduiți, la lucruri mai pământene. Stăm de vorbă la sfârșitul seminarului pregătit de „Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru IMM-uri”, seminar în care s-au prezentat programe de susținere a dezvoltării comunităților rurale, organizat de Primăria comunei Săvârșin.

Bine organizat acel seminar de către domnul Ioan Vodicean, edilul nostru. Plec de aici cu răspunsuri, pe care le așteptam de mult, la câteva din întrebările mele. Și fiindcă am amintit de domnul Vodicean, vreau să îți spun că primarul nostru acordă aceeași atenție tuturor satelor care alcătuiesc comuna noastră. Ceea ce nu este puțin lucru! Și așa mai vrea să te rog ceva...

Vă ascult.

În acest „Mic jurnal al primăriilor”, atât de frumos, dacă vei publica din creația lirică a domnului Vodicean, vor vedea toți frații noștri că noi de Banat ne ținem!

Dialog consemnat de Roxana FURDEAN

BOU GI LA SFAT

Ioan Vodicean

În ștălogu¹ gi la sfat²,
Unciu Ion lu Grumazâlă,
Avea-n grijă pântru sat
O doi biși³ mari gi prasâlă⁴.

Unu, cam cu beceșug,
Pa vași n-o mai vrut să sară,
Niși cu lulă⁵, niși în jiuș,
Nu puceau să-l scoat-afară.

Șe s-o sococit primariu
Fără să să mai gângească,
O cemat veterinaru
Și l-o pus să-l iscopească⁶.

La v-on an șî jiumatace
S-o facut on bou... minune;
Gras șî cu valău pa space
Cum nu iestă altu-n lume.

Luna-n șeri s-o clacinat
Gi povești șe s-or facut
Când or dat gi veste-n sat
Că l-ar scoace la vindut.

Șî-ntr-o zi viniră doi
C-o mașână ge-a domnească,
Îmbreacă în țoale noi,
La on preț să să tomnească⁷.

Ion, coratoru⁸ șî zbiară:
„Dom' primari! lasă birou'
Și hai fuga pân-afară,
C-or vinit să vadă bou!”

¹ grajd, adăpost pt. animale; ² primărie; ³ tauri; ⁴ de reproducție; ⁵ dispozitiv metalic cu care se prind nările animalelor mari; ⁶ să-l castrate (pe taur); ⁷ să negocieze, să cadă la învoială; ⁸ om de serviciu, guard.

Pagină coordonată de prof. Ana Maria POPA

„Apropiem tot mai mult comuna noastră de standardele unei comune europene!”

Emil Nicolae OTLĂCAN - Primar al comunei Fântânele

Nu mai știu nici în anotimpurile să se despartă frumos. Mă așteptam ca iarna să își retragă hlamida albă de ninsoare, făcând politicoasă loc surâsului fraged al primăverii. Dar nu a fost așa, chiar în acest început de mai se simte în aer, apropiindu-mă de frumoasa comună Fântânele, vocația de pur a iernii. Noroc că în sediul administrației mă întâmpină primăvara omeniei. Într-un astfel de mediu, am aflat de la domnul primar că la Fântânele „Bilanțul activității administrației locale se face prin prezentarea în fața întregii comunități a programelor de dezvoltare economico-socială și de mediu a comunei, programe dedicate ridicării standardului de viață al cetățenilor, programe prezentate pe larg, atât

în adunările publice, în ședințele Consiliului Local cât și în audiențele acordate cetățenilor, ori prin publicarea lor în ziarul nostru local.”

Tot cu acest prilej, domnul primar m-a asigurat că: „Perioada parcursă din acest mandat electoral a fost dedicată pregătirii proiectelor de investiții care se găsesc în diferite stadii de promovare, ceea ce va determina ca în anii 2019-2020 comuna noastră, cu zonele noi de locuințe din Fântânele și Tisa Nouă, să fie un adevărat șantier de construcție. Unele investiții sunt deja finalizate așa după cum se poate vedea în comună, străduindu-ne astfel să apropiem tot mai mult comuna noastră de standardele unei comune europene. Ne punem speranța – m-a asigurat domnul Otlăcan – că Dumnezeu nostru bun și iubitor ne va ajuta și în continuare să finalizăm toate cele pe care ni le-am propus, pentru bunăstarea întregii noastre comunități locale.”

La precedenta noastră întâlnire, domnul primar Otlăcan, cel care îmi amintește, prin distincție și eleganță, de Zaharia Stancu, mi-a înmănat o scrisoare primită de la unul din cititorii noștri, binecunoscutul monografist arădean, domnul Vasile Motocea. Scrisoarea reprezintă o surpriză onorantă atât pentru mine cât și pentru toate administrațiile ce se regăsesc în paginile acestui jurnal. O publicăm cu bucuria gândului că munca noastră nu este zadarnică, atâta vreme cât un om, plin de măiestrie și talent, cum îl recomandă prof. Traian Lepăduș pe domnul Motocea în deschiderea unui volum monografic, are pentru jurnalul primărilor frumoase cuvinte de apreciere:

Stimate domnule primar Otlăcan,

Vă mulțumesc și pentru al doilea „Mic jurnal al primărilor” și vă rog ca atunci când domnișoara Mihaela va mai veni la Fântânele să-i spuneți că un tânăr născut în anul 1935, care a activat la Fântânele din tinerețe până la pensionare și care cunoaște bine comuna și pe apreciatul ei primar, apreciază mult acest mic jurnal și e bine că a apărut, pentru că sunt multe lucruri de spus și de luat în seamă acolo pe unde vă întâlniți cu gospodarii primărilor și e un bun prilej de schimb de experiență între primari.

Domnișoară Mihaela, când am primit al doilea număr din „Micul jurnal al primărilor”, în

care se afla comuna Fântânele, am fost puțin contrariat văzând că un primar ca cel de la Fântânele despre care bine ați spus; «se poate scrie un roman», e un om complex, cu multe calități, nu se poate exprima pe o singură pagină. M-am potolit când am văzut că întâlnirile cu dânsul, cu acest «narrator sado-venian» și om cu viziuni complexe, vor continua.

Domnișoară Mihaela, eu nu l-aș întreba pe domnul primar, ca să nu aveți probleme cu tiparul, cu spațiul tipografic și totuși l-aș întreba: cum face de își ține aproape oamenii, atât pe cei din primărie, cât și pe cei din comună, cu care colaborează foarte bine? L-aș mai întreba cum reușește, ca un adevărat profesionist al gazetăriei,

să facă macheta așteptatei „Gazete de Fântânele”, care este citită, periodic, de peste 1000 de oameni, atât din comună cât și de cei cu care colaborează de la diferite nivele, chiar și cu cei din străinătate, care au plecat din țară.

Stimată domnișoară Mihaela, amintind despre cei plecați din comună în străinătate înainte de revoluție, vă asigur din surse sigure, că fiind dintre dânsii cetățeni care au avut gospodării frumoase, fiind oameni harnici și apreciați în comună, acești oameni dacă ar fi știut ce se întâmplă nu ar mai fi plecat.

Eu mulțumesc celor care mi-au oferit posibilitatea să citesc așa ceva. Țineți-o tot așa!

Vasile MOTOCEA

Fabule mici pentru oameni mari

Unui om, săracul, într-o dimineață,
I-a murit o rață.
Bietul om, de ciudă, tare s-a-ntristat
Când văzu că-i moartă cu adevărat.
Dar la scurtă vreme, în aceeași lună,

Om și rața

I-a murit și soacra - tot de moarte bună...
Morală:
Să nu pierzi nădejdea, orice-ar fi să fie:
După întristare, vine bucurie.

George Topârceanu

Pagină realizată de Mihaela ASTRENIE

„Mi-am propus ca până în 2020 toate străzile de pe raza comunei noastre să fie asfaltate!”

Marian TOADER - Primar al comunei Zăbrani

Înainte de a porni spre comuna Zăbrani, președintele executiv al „Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric”, domnul Vasile Todî, mi-a evidențiat cu glasul său greu confundabil:

„Vezi că la Zăbrani ai să întâlnești un bănațean verde. Un bărbat pentru care Țara Banatului reprezintă partea lui de Rai. Este primarul comunei. Primul primar zăbrănean din istoria acestei administrații. Ascultă-l cu atenție și o să ai ce povesti cititorilor.” Așa a și fost. Am aflat astfel, de la domnul primar, că „partea sa de Rai”, Banatul, a devenit înfloritor după ce, la 18 octombrie 1716, prințul Eugeniu de Savoya își făcea intrarea triumfală în Cetatea Timișoarei răvășită după asediu. Iar, în 28 iunie 1719, prin decretul semnat de Împărat, decret care numea Administrația Banatului și stabilea sediul acesteia la Timișoara, care devenea astfel capitala unei provincii importante a Monarhiei Habsburgice și reședința principalelor structuri administrative, contele Claude Florimond de Mercy, desemnat guvernator, a făcut din Banat ceea ce a dorit să reținem Müller Guttenbrunn: „Banatul, din deșert a devenit un rai înfloritor. Din mlaștini a răsărit o lume nouă.” Am mai aflat de la domnul primar, și asta e bine să rețină cei care doresc să viziteze Zăbraniul, că „Zăbraniul are cea mai bună apă. Nu degeaba, la 1724, după sosirea a aproximativ 50 de familii de coloniști germani, comuna Zăbrani și-a luat numele de „Guttenbrunn”, adică „Fântâna cu apă bună”.

În continuarea dialogului meu cu domnul primar, vorbind despre ceva ce pare esențial tuturor românilor, anume infrastructura rutieră, domnul Marian Toader mi-a spus: „Mi-am propus ca până în 2020 toate străzile de pe raza comunei noastre să fie asfaltate. Cât privește străzile pe care azi se pune piatră, acestea sunt cele de pământ, străzi pe care le vom asfalta până anul viitor.” Dorind să aflu mai multe date despre noua remiză a Serviciului Voluntar de Urgență, domnia sa mi-a confirmat că: „Această construcție este una necesară și tocmai de aceea am demarat realizarea ei. Personal am luat parte la acțiunea de curățare a zonei, având alături de mine și colegi din cadrul administrației noastre, cărora le mulțumesc și pe această cale.”

În cursul discuției noastre, abordând și subiectul atragerii de fonduri europene, am aflat de la edilul comunei că: „Prin GAL, Primăria Zăbrani a reușit atragerea unei finanțări de 75.000 de euro, sumă cu care a fost achiziționat un tractor cu remorcă și lamă pentru dezapezirea drumurilor, precum și un dispozitiv pentru tunsul ierbii. Faptul că reușim să atragem bani din fonduri europene sau județene, a evidențiat domnia sa, este un lucru extraordinar, nu suntem astfel siliți să apelăm la bugetul local, fapt ce vine în sprijinul proiectelor pe care le avem în derulare. Dacă obținem fonduri externe pentru un anume proiect, așa cum a fost cel obținut prin Grupul de Acțiune Locală, înseamnă că realizăm un plus. Un ban care nu se mai cheltuie din bugetul nostru local. Faptul că aceste utilaje vor veni în gestiunea noastră, a administrației locale, ne va ajuta la realizarea unor lucrări”, a conchis edilul în finalul dialogului nostru.

Cititorii ne întrebă; noi răspundem

Domnul Dumitru Zisu din Reșița ne întrebă de ce facilitați s-ar bucura potențialii investitori, în comuna arădeană Zăbrani? Interesându-ne, îi spunem domnului Zisu că primăria, în dorința atragerii investitorilor pe raza comunei, poate facilita concesionarea și închirierea de terenuri pentru construcții industriale și poate acorda unele facilități fiscale societăților care doresc să realizeze investiții în perimetrul comunei. Totodată, e bine să știți că localitatea dispune de cale ferată, că structura de telecomunicații este bine articulată, că există un sistem informatizat de colectare a taxelor și impozitelor și mai ales, există forță calificată de muncă. Comuna aflându-se în apropierea DN7 și a autostrăzii Timișoara-Arad-Nădlag cu noduri de descărcare în comuna Giarmata din jud. Timiș și Arad, se află aproape de două importante aerogări, Aeroportul Internațional Arad, care dispune de un terminal Cargo și Aeroportul Internațional „Traian Vuia” - Timișoara.

De ținut minte!

Mamele au o vârstă unică, nu există mame tinere, mame bătrâne, mame frumoase sau urâte. Există doar mame. (Alba de Cespedes)

Dumnezeu nu poate fi pretutindeni, așa că a creat mamele. (Proverb evreiesc)

Profesorii buni fac școlari buni; numai mamele bune fac oameni buni. (Aime Martin)

„Invit colegii mei din cadrul Asociației Primarilor din Banatul Istoric să viziteze nu numai Muzeul Lenau ci și comuna noastră!”

Ilie SUCIU - Primar al comunei Lenauheim
Îmi dorisem să vorbesc cu domnul primar despre problemele administrației sale, dar atunci când l-am auzit cu câtă căldură îmi vorbește despre „Prințul Poeților”, am renunțat. Citiți interviul și veți vedea de ce...

Domnule primar, reamenajarea parcului din fața administrației locale este o lucrare pe lângă care nu poți trece fără să te oprești, admirând-o. Când au început lucrările?

Lucrările au început în toamna anului trecut, oprite pe perioada iernii și reluate spre finalizare în prima lună, care a îngăduit acest lucru, din anul acesta.

A fost deosebit de inspirată hotărârea dumneavoastră de a demola gardul, oferind astfel o perspectivă mult mai frumoasă întregului ansamblu.

Da, am făcut acest lucru, cu gândul de a da o cu totul altă anvergură monumentului închinat lui Nikolaus Lenau. Tot în contextul acestor lucrări, am terminat de configurat și pavat aleile parcului.

La monumentul închinat poetului german am observat că nu s-au efectuat lucrări de restaurare.

Este adevărat, nu s-au efectuat aceste lucrări pentru că în acest caz ar fi fost necesare un număr mare de avize din partea Ministerului Culturii și Identității Naționale, fiind necesar să întocmim o stufoasă documentație. Ori, monumentul se află, precum vezi, într-o stare foarte bună.

Vă întreb, pentru cititorii noștri din alte localități ale Banatului istoric, oameni care trec prin comuna dumneavoastră și care ar dori să afle când a fost așezată această lucrare pe locul pe care se află?

Era anul în care nici eu și nici părinții dumitale nu eram născuți, era anul în care Țara Banatului, cum îi place fratelui meu Vasile Todî să o numească, aparținea de imperiul dualist. Ea a fost arătată lumii de către autorul ei, sculptorul maghiar de origine evreiască, Bella Radnay, în 12 iunie 1905.

Cine a suportat, financiar desigur, în acei ani, o asemenea lucrare?

Ea a fost ridicată cu sprijinul donațiilor.

În acei ani, oamenii mai știau să dăruiască...

Da, spre cinstea lor, acei oameni, prin gestul lor de generozitate, au susținut acest monument, cel mai mare și mai important, închinat poetului, care prin destinul său, prezintă o asemănare tragică cu luceafărul poeziei românești. Lenau, draga mea, a sfârșit asemenea poetului nepereche, într-un ospiciu vienez.

Mi-ar face plăcere să vizitez, alături de colegii mei din cadrul redacției, muzeul ce poartă numele poetului.

Chiar te rog și mi-ai dat o idee frumoasă, aceea de a invita la rândul meu, colegii din cadrul „Asociației Primarilor din Banatul Istoric”, să viziteze nu numai Muzeul Lenau, ci și comuna noastră.

Dacă tot vorbim de muzeu, ar fi bine de menționat data la care a avut loc deschiderea sa. Nu de alta, dar poate vom stărni astfel și interesul cititorilor noștri de a vizita și ei comuna Lenauheim.

Să te audă Dumnezeu, că noi de oaspeți mereu suntem bucuroși. Și cine știe, printre ei se vor găsi poate și câțiva investitori. Ei, Muzeul Lenau a fost inaugurat în ziua de 16 august 1931.

Banatul era deja al României.

Da, nu tot, dar era. Cu acel prilej, cunoscutul ziar „Temeswarer Zeitung” scria: „De-aproape sau din depărtări, șvabii au venit la Lenauheim cu steaguri și muzică; tineri și bătrâni voiau să fie, cu toții, de față la cinstirea Prințului Poeților”.

Mai știm oare câți oameni au fost prezenți?

Sigur, la festivitate au luat parte peste 900 de participanți și, majoritatea lor, erau îmbrăcați în portul strămoșesc al șvabilor din Banat. Atunci, în acea zi, Hans Muller, un șvab originar din Banat dar stabilit la Hamburg, a sugerat în toastul său, ca localitatea să poarte, oficial, numele poetului.

Domnule primar, mai avem timp să vorbim și despre proiectele dumneavoastră?

Mihaela, hai să așezăm această întâlnire a noastră sub semnul poetului.

Zădărnicie

Nikolaus Lenau

Zădărnicie-i totul, îmi dau seamă!
O goană-i viața, neînduplecată,
Spre țeluri pururi noi. Și vlaga toată,
Cu orice pas pe drum ni se destramă.

Ajunși la țelul cel din urmă, dacă
La fel de sprinten ne mai e piciorul
Ca-ntâia oară când ne luasem zborul
Am mai putea să râdem, ca-ntr-o joacă.

Dar o putere oarbă, ceas cu ceas,
Ne poartă-n drum, mereu, ca pe-un urciur
Crăpat, în care apa ce-a rămas
Prin fundul spart se scurge-ncetișor.
Gol, setea noastră n-o mai potolește,
Și, ca biet ciob, în vreun gunoi sfârșește.

(Aceasta este penultima poezie a lui Lenau,
scrisă în septembrie 1844)

Pagină realizată de Mihaela ASTRENIE

„Nimic nu se poate realiza dintr-o dată!”

Ioan NEGREI - Primar al comunei Vinga

Acolo unde faptele sunt multe spațiul editorial este prea scurt. Din acest motiv, întâlnindu-l pe domnul primar, am așteptat răspunsuri cât mai condensate.

Domnule primar Ioan Negrei, mă înșel eu sau an de an sporesc investițiile în comuna dumneavoastră?

Este adevărat și nu vă înșelați, cu riscul de a mă repeta, am să confirm ceea ce ai remarcat dumneata. În comuna Vinga, sporesc investițiile și cu fiecare investiție modernizăm fața tuturor localităților ce aparțin de comuna noastră. Urmând, desigur, aspectul real al bugetului local, adică ne-am întins atât cât ne-a îngăduit plapuma, cum spune românul.

Care e țelul primordial în activitatea dumneavoastră?

Acela de a crea comunei perspective utile și moderne pentru viitor.

Puneți un accent real pe sursele financiare proprii.

Asta ține de capacitatea noastră de a privi cu realism lucrurile. Întâi trebuie să ne sprijinim pe resursele noastre și abia apoi pe ceea ce putem obține din finanțări externe, guvernamentale, europene ori județene. În acest mod am conceput noi, la Primăria Vinga, strategia de dezvoltare. Și vă asigur că acest mod de a pregăti o strategie de dezvoltare este unul corect, o strategie elaborată pe perioade lungi, multianuale. Nimic nu se poate realiza dintr-o dată!

Pot să vă întreb, atât pentru locuitorii comunei cât și pentru cei plecați din Vinga în alte locuri și care ne citesc, despre proiectele din acest an?

Sigur, pentru acest an avem în vedere acele proiecte pentru care am și obținut deja finanțare, finanțarea a fost semnată și lucrările vor începe din acest an. Dar – și te rog să consemnezi asta – de la momentul la care am câștigat, în anul 2018 și până în prezent, a trebuit să parcurgem o serie de proceduri birocratice de obținere a avizelor și nu numai, proceduri ce au durat un an de zile!

Putem să consemnăm, dacă nu toate, că aveți destul de multe, măcar o parte din aceste proiecte?

Sigur, e vorba de asfaltarea a 8,5 km...

Cu ce valoare?

Cu 1.000.000 de euro, prin PNDR – fonduri europene, apoi urmează extinderea și modernizarea canalizării comunei Vinga, aici am câștigat două proiecte, unul pe PNDR și altul pe fonduri europene AFIR, cu o valoare totală a celor două proiecte de 3.000.000 de euro. Cu aceste proiecte vom moderniza și extinde și „Stația de epurare” a comunei.

Învățământul?

Doresc să reabilitez, să extind și totodată să dotez grădinița de la localul nr. 1 din comună, proiect câștigat prin PNDR, cu o valoare de 3.210.809 lei.

Domnule primar, pe lângă aceste proiecte, nu puține, mai aveți și proiecte aflate în lucru?

Desigur și mă bucur că îmi oferi prilejul să

le reamintesc. E vorba de amenajarea și pavarea trotuarelor din satul reședință de comună.

Pe ce fonduri?

Pe fonduri europene prin „GAL”, în valoare de 86.927 de euro, respectiv 404.949,42 de lei. În aceeași ordine de idei, continuăm lucrările de renovare și reabilitare a Școlii nr.1 din Vinga, e vorba de un proiect câștigat prin „PNDR” în valoare de 2.203.412 de lei. Aș mai aminti de lucrările de renovare și reabilitare a Școlii nr.2 din Vinga, un proiect câștigat tot prin „PNDR”, în valoare de 430.176 de lei. Iar la școala din Mailat vom dezvolta proiectul câștigat prin PNDR, în valoare de 912.971 de lei.

Pentru a înțelege cititorii mai exact, aceste proiecte sunt active?

Da, aceste proiecte se află în lucru.

V-aș mai întreba și despre proiecte aflate în faza de finalizare.

Aici aș aminti renovarea sediului administrației noastre, reabilitarea și modernizarea clădirilor aflate în patrimoniul comunal, exemplificând cu clădirea aflată în vecinătatea primăriei.

Dacă tot am văzut la venire parcul, nu pot să nu remarc că aici chiar se conturează finalul lucrărilor.

Reabilitarea „Parcului central” presupune și amenajarea unor locuri de joacă pentru copii.

Dacă vorbim de cei mici, să vorbim și de tineri.

Pentru tinerii iubitori de activități sportive, vom amenaja în localitatea Mănăștur, un teren de sport sintetic, asemeni celui din Mailat care se află, acum când stăm de vorbă, în lucru.

Domnule primar, pentru că spațiul tipografic este zgârcit, nu vreau să încheiem dialogul nostru fără a ajunge și prin zona sănătății.

Renovarea dispensarului uman se regăsește în planurile noastre din acest an.

Cred că am consemnat proiectele și munca dumneavoastră din toate locurile publice ale comunei Vinga.

Cred că am ocolit universul cultural.

Aveți dreptate. Ei, aici cum stăm?

În bugetul acestui an am prevăzut, pentru susținerea activităților culturale și sportive, sumele necesare unei bune activități. Dar nu aș dori să încheiem, fără a aminti de faptul că prin buna colaborare pe care o avem cu conducerea Consiliului Județean din Arad, prin fondurile cu care ne sprijină dânsii și cu ajutorul fondurilor europene, vom continua amenajarea tuturor trotuarelor din comuna noastră.

Domnule primar, vă mulțumesc pentru amabilitatea de a accepta acest dialog.

Și eu îți mulțumesc că prin sprijinul acestui jurnal al primăriilor faceți cunoscută în toată țara, dumneata și colegii dumitale, comuna noastră.

Pagină realizată de Mihaela ASTRENIE

„Ușa de la Primărie este deschisă oricui dorește și chiar rog cetățenii, atunci când au nelămuriri, să vină la Primărie!”

Ilie CHEȘA - *Primar al comunei Secusigiu*

Nu am uitat că am promis, în ediția trecută a jurnalului nostru, să vorbesc cu domnul primar pentru dumneavoastră, cetățenii acestei frumoase comune, despre nominalizarea domniei sale la titlul de Primar al Țării Banatului, dar, am dorit înainte de aceasta, să continui a consemna faptele trecute, prezente și viitoare ale domnului primar, fapte ce au determinat Senatul Asociației Primarilor din Banatul Istoric să valideze numirea sa la acest râvnit titlu.

Am vorbit în rândul trecut despre proiecte și investiții pe care le derulați în comuna dumneavoastră. Pot să vă întreb și de fondurile necesare lor?

Sigur, proiectele prevăzute pentru acest an sunt proiecte pe care le susținem din fonduri proprii ori prin programe ale Ministerului Dezvoltării sau cu sprijin de la Consiliul Județean și bineînțeles din fonduri europene. Însă, avem în plan și alte proiecte investiționale, dar despre aceste proiecte doresc să vorbesc la momentul oportun, mai precis atunci când avem sigură sursa de finanțare. Niciodată nu mi-a plăcut să discut despre lucruri ipotetice, ci doar la concret, cu date reale. Ca o concluzie, pentru acest an, 2019, avem un plan administrativ structurat corespunzător, pe capitole și obiective bine definite, prin care să reușim administrarea în bune condiții a comunei Secusigiu.

Ați reușit, și nu e puțin lucru, să creați în cadrul primăriei din Secusigiu un microclimat al unei frumoase colegialități. Am aflat că la Primăria comunei Secusigiu se vine cu plăcere la lucru.

Am alături de mine, la Primărie, pe lângă domnul viceprimar Flavius Delamarian și aparatul administrativ, un Consiliu Local care în mare majoritate a înțeles că binele comunei înseamnă a munci pentru interesul comunității locale, deci pot spune că avem la Secusigiu o unitate a structurii administrative, ceea ce este de bun augur și cum

de altfel este și normal să fie. Pentru că, te rog să reții, doar în unitate și bună înțelegere poate exista progres, iar cei ce au dorit dezbinare și au urmărit doar interese personale sau politice nu au avut niciodată ce căuta la Secusigiu.

De când vă aflați la conducerea acestei primării promovați o pilduitoare transparență administrativă. Ce îmi puteți spune în acest sens, privind spre viitor?

Cât privește actul administrativ, acesta va fi, ca și până acum, îndreptat spre cerințele cetățenilor, existând o transparență totală în tot ceea ce întreprindem din punct de vedere administrativ, astfel încât să se cunoască de către cetățeni toate proiectele noastre, cu toate cheltuielile aferente, principiul de bază fiind acela că orice proiect implementat în comună trebuie să fie util și necesar pentru comunitatea noastră locală, pentru progresul comunei Secusigiu.

Ce mă surprinde, de fiecare dată când vin la dumneavoastră, e largă deschiderea a ușii biroului în care lucrați.

Nu văd de ce ar fi altfel, ușa de la Primărie este deschisă oricui dorește și chiar rog cetățenii, atunci când au nelămuriri să vină la Primărie, să mă întrebe despre ceea ce doresc să aflu. Nu există nimic de ascuns, cu toții ne dorim cât mai multe realizări pentru comună și sunt convins că în unitate și bună înțelegere vom continua să progresăm an de an.

Bogăția trecutului nostru

Prof. univ.dr. Ioan CUZMAN

La Sânpetru German, în punctul numit „Izlaz” a fost descoperit un topor de aramă cu brațele în cruce, în punctul numit „Sandberg” - o așezare preistorică, iar în punctul „Wolsberg” se găsesc mai multe movile de pământ. La „Malul Înalt” au fost descoperite, în 1970, fragmente ceramice atribuite culturilor Bodrogkeresztúr și Baden, precum și ceramică hallstattiană. La „Fântâna vacilor” au fost descoperite fragmente ceramice și unelte de piatră, respectiv silex, aparținând culturilor Decea Mureșului, Bodrogkeresztúr și Baden, iar în locul numit „Magazin” au fost descoperite fragmente ceramice din perioada bronzului mijlociu. Bogăția și varietatea acestor descoperiri indică, în spațiul actualei comunei Secusigiu, o locuire densă pentru acea perioadă. Descoperirile indică și ocupațiile acestei populații vechi: cereale, semn că locuitorii se îndeletniceau cu agricultura, obiecte de pescuit și de adorație a acestei îndeletniciri (inele cu cap de pește) sau cuțite cu mâner din corn de cerb, care indică vânătoarea.

Din albumul clubului
„Gloria Box Secusigiu”

Pugiliști secusigeni, aflați sub îndrumarea antrenorului Victor Mihali

*Pagină coordonată de
Mihaela ASTRENIE*

Dăruire, implicare și mai ales performanță!

„Un popor se pierde dacă nu își cunoaște trecutul, tradiția și istoria populară”

Suntem și trăim într-o zonă bogată din punct de vedere spiritual, dar și în tradiții, în acest colț de rai care se numește Banat, unde încă se mai păstrează obiceiurile prilejuite de anumite sărbători. Sigur că, în timp, unele dintre aceste tradiții și obiceiuri s-au mai transformat sau simplificat, dar în mare parte sunt așa cum ni le-au lăsat strămoșii noștri și acesta este un motiv de bucurie.

Respectul și iubirea pentru tradițiile populare rămân valori importante pentru tinerii de la Ansamblul Voitegeana care, în prezent, însumează peste 60 de copii.

Felicitări, Voitegeana!
Un mare *bravo!!!*

- Locul I la Festivalul Concurs Lada cu Zestre (categoria Zestrea Timișului), subsecțiunile *Ansamblul de cantece și dansuri; Obiceiuri* (Șezătoarea).

- Locuri pe podium pentru solistele noastre vocale, soliști dansatori, recitatori dialectali, solist instrumentist, expoziții și gastronomie, dar mai ales o mare performanță - obținerea locului II pentru comuna Voiteg (din 56 de localități prezente).

Mulțumim pentru această mare performanță doamnei instructor coregraf de excepție Stela Anghel, domnului corepetitor Radu Cuciureanu, doamnei Carmen Cazan, domnului primar Tudor Marinescu, domnului părinte Dragan Giorgiev și coralei Sf. Gheorghe, domnilor consilieri locali, care au avut încredere în copiii noștri și tuturor părinților (mereu aceeași), care ne sunt alături.

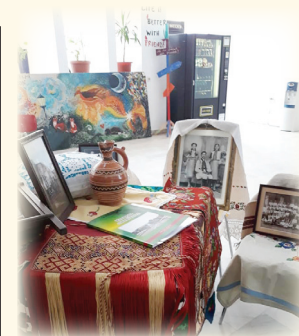
Mulțumim ProDatina, mulțumim domnului Felician Cioclea!

Voitegul a devenit cunoscut peste tot în lume datorită acestor copii minunați și talentați care au reușit să ducă tradiția, portul și graiul nostru peste tot în lume.

Felicitări, copii minunați!

Felicitări, Stela Anghel!

Pagină realizată de prof. Camelia FOGAȘ

„Să te ferească Dumnezeu de ciurucurile unei profesii nobile!”

Vasile TODI

Pentru a sta de vorbă cu interlocutorul meu, m-am deplasat la casa sa din câmpia Banatului, în livada casei lui, unde în curând se va simți respirația zeilor arboricoli. Până atunci, m-am bucurat de o ieșire în aer liber, sub un cer curat de primăvară, simțind aroma vântului trecând prin crengile ruginii ale pomilor livezii și de dialogul cu el.

După ce m-ați evitat vreme de câteva ediții, citind interviurile dumneavoastră acordate pentru interesantele almanahuri coordonate de domnul Constantin Jichița, cu riscul de a vă surprinde, astăzi îmi acordați cel dintâi interviu pentru almanahul „Dobrogea”.

Îți doresc să reușești.

Ieri v-am văzut la operetă.

Da, am revăzut „Voievodul țiganilor”.

A câta oară?

Nu mai știu. Sunt fascinat atât de Strauss, cât și de romanul lui Jókai Mór, cel care l-a inspirat pe Schnitzer. Mór, un autor fecund, a scris 70 de romane, este autorul Proclamației din martie '48 și soțul machedoancei mele, Róza Laborfalvi. Îmi place romanul său, și pentru că întreaga acțiune se petrece la noi, în Banat, pe locul unde astăzi se află comuna Sânmihaiu Român. Și mai e ceva, sunt mereu încântat de evoluția artistică a baritonului Cristian Rudic.

Și... vă plac țiganii.

Îmi plac oamenii.

Nu vă mai întâlnesc la teatru.

Ce să caut la teatru, să văd spectacole fără decor, cu un singur personaj sau cu cel mult trei? Iar dacă sunt mai multe, atunci viziunea regizorală, socotită de unii modernă, mă plictisește. Cât privește prezența actorilor din București pe scenele noastre, ea îmi amintește de leacurile contra sărăciei pe care le căuta, cu mult înaintea lor, George Franga. A trecut vremea, Roxana, când România făcea teatrul cel mai bun din lume și, din păcate, nu credea asta. Că vrem sau nu, teatrul românesc și-a pierdut aura academică de pe vremea lui Nottara și a murit, pentru foarte mult timp, o dată cu Beligan. Privindu-i pe scenele teatrelor, pe cei care azi se numesc actori, îi dau dreptate lui Cronin: „Să te ferească Dumnezeu de ciurucurile unei profesii nobile!” M-am reîntors la vechea mea iubire, la teatru radiofonic.

„Banatul” la 100 de numere!

Da, am reușit! Și am reușit pentru că am muncit: eu, dumneata, colegii tăi și ai mei, desigur. Vă felicit!

Ați avut de la început certitudinea rezistenței, în timp, a acestui jurnal?

Da.

În primul număr vă întrebați „ce este puterea?”. Azi, la 100 de apariții ale jurnalului interregional «Banatul», eu vă întreb: ce-i certitudinea?

Este un caz limită al probabilității, dar să nu mă întreb care este pragul unde începem să le confundăm.

La experiența celor 100 de numere ale «Banatului» și ale atâtor reviste pe care le editați, de ce are nevoie un jurnalist tânăr, pentru a putea vedea lumea «pe dinăuntru»?

În primul rând, de bibliotecă personală, fie ea și moștenită, iar mai apoi, de inimă. Fără o armonioasă interdependență a educației cu inima, talentul rămâne o perpetuă făgăduială. Amintește-ți de imaginea hazlie a lanțului legăturilor în spiritul interdependenței oferită de Darwin, care a spus că, în Anglia, cotletele persistă datorită fetelor bătrâne.

Nu văd raționamentul.

Raționamentul lui era următorul: fetelor bătrâne le plac pisicile. Pisicile sunt dușmanii șoarecilor. Ai șoarecilor care, lăsați de capul lor, distrug cuiburile de bondari. Dar bondarii sunt principalii polenizatori ai florilor de trifoi, iar trifoiul asigură baza nutritivă a turmelor de oi. În concluzie, fără fete bătrâne n-ar mai fi o asemenea abundență de cotlete în Anglia.

Amuzant.

Lăsând gluma la o parte, un jurnalist are nevoie de cultură generală. Cultura generală nu reprezintă doar fundamentul tuturor profesiunilor, ci intră ca o parte componentă în fiecare profesiune.

De vină sunt și profesorii pentru absența culturii generale în rândul tinerilor de azi?

Numai în măsura în care nu încălzesc manualele, așa cum dragostea încălzește spiritul. Amintește-ți, te rog, de acel personaj din „Păsările” lui Ivasiuc, care declarându-i dragoste unei femei, îi spune un vers care vine în același timp din intimitatea ființei lui celei mai profunde și din soliditatea unei culturi atât de bine asimilată, încât a ajuns să fie uitată ca pură achiziție de date exterioare și să facă una cu propria lui ființă. Și dintr-o dată se iluminează tot universul, se lămurește situația și se cristalizează, într-un sens favorabil apropierii dintre ei.

Astăzi, din păcate, tinerii, și nu numai ei, fac din dragoste o unealtă de îmbogățire.

Cine procedează astfel va ajunge, mai devreme sau mai târziu, asemeni distratului lui la Bruyère, să-și facă un așternut în noroiul din șanț.

Cum vedeți viitorul acestei țări?

Parafrazând, așa spune că dacă sunăm acum la telefon viitorul României, vom auzi că sună ocupat, deși numărul apelat este corect.

Fragment din dialogul consemnat de
Roxana FURDEAN,
pentru almanahul „Dobrogea” 2019

